

Krafttak for grønne arbeidsplasser

Bakgrunn

Gudbrandsdal Energi, Eidsiva Energi, Eidefoss og Skjåk Energi har sammen tatt initiativ til et forprosjekt som skal bidra til å sette Gudbrandsdalen på kartet som den "Den Smarte Grønne Dalen". Forprosjektet skal ende i en smart grønn næringsstrategi som grunnlag for innovasjon og bærekraftig vekst. Energiselskapene ønsker å invitere de 12 kommunene og næringslivet i Gudbrandsdalen med på denne satsingen. En slik prosess kan bidra til å krafte samle og koordinere alle aktørene mot felles konkrete utviklingsmål.

Kampen om ungdom, arbeidskraft og attraktive arbeidsplasser vil bli en av denne regionens store utfordringer fremover. Folk flytter mer og reiser over større avstander for å arbeide og handle. Økt mobilitet innebærer at folk skifter arbeid og bosted langt oftere enn tidligere. Denne økte friheten er en positiv kvalitet. Utfordringen er at Gudbrandsdalen tappes for folk, kunnskap og ressurser. Den negative befolkningsutviklingen vil fortsette hvis vi ikke iverksetter tiltak som kan snu flyttestrømmen.

Endringene får også betydning for Lillehammer. Tradisjonelt har dølabyen fått flertallet av sine innflyttere fra sitt nærrområde. De har hatt ungdomskull i omlandskommunene å hente sin vekst fra. Hvis vi skal ha vekst og utvikling i framtida, må vi få til en tilflytting til regionen, også til Lillehammer. Skal vi klare å få de hit må det legges vekt på å skape arbeidsplasser og en utvikling som sørger at døler blir boende og andre vil bosette seg.

Gode forutsetninger

Gudbrandsdalen har et stort utnyttet næringspotensial med råvarer og naturgitte forutsetninger i verdensklasse. Bio-ressurser fra skog og jordbruk, nasjonalparker og en natur ideell for fritid og friluftsliv er noen av fortrinna. Vi har i tillegg Norges største befolkning av ressurssterke deltidsinnbyggere bosatt i hytter i dal og fjell.

Samtidig er Gudbrandsdalen preget av lavt utdanningsnivå og lite forskning både i institusjoner og bedrifter. Næringslivet i regionen er i stor grad preget av små bedrifter som i liten grad etterspør ny kompetanse, til tross for at det finnes mye realkompetanse (skjult kunnskap) i disse bedriftene som kan gi nye innovasjoner dersom de gis muligheter for utvikling. Bedriftenes ressurser og utviklingspotensialet blir dermed ikke godt nok utnyttet i dag. Vi ser óg at tradisjonelle jobber forsvinner og nye dukker opp i et stadig økende tempo.

Behov for samhandling

Den viktigste økonomiske drivkraften i regional utvikling er nyskaping og innovasjon. Derfor er det behov for en ny felles næringsplan for Gudbrandsdalen. Energiselskapene ønsker, i tett samarbeid med kommunene, å utmeisle Gudbrandsdalens strategiplan for utvikling av innovative grønne konkurransedyktig arbeidsplasser. Regional samfunns- og næringsutvikling handler i stor grad om målrettet lagspill mellom private og offentlige

aktører. For å styrke næringslivets innovasjonsevne og konkurransekraft er vi avhengige av å bygge nettverk mellom bedrifter, kunnskapsorganisasjoner og myndigheter.

Klima og bærekraft blir et konkurransefortrinn

De nye arbeidsplassene skal være grønne og bærekraftige. Ikke fordi Oppland har mål om å være klimanøytralt innen 2025, men fordi vi erfarer at det er et økende krav i markedet og et stort potensial for ny vekst. En satsing på klima og bærekraft vil framover gi konkurransefortrinn i markedet. Dette gjelder bl.a. muligheter for etableringer innenfor miljøteknologi, bærekraftige bygg, bærekraftig reiseliv, bioøkonomi osv.

I dette bildet kan også kommunene spille en viktig rolle. Ved f.eks. innkjøp av varer og tjenester ligger det muligheter for å stille miljøkrav og bidra til nye lokale løsninger. Offentlig samferdsel og transport er en viktig del av dette. I sitt renovasjonsarbeid kan avfall bli innsatsfaktorer i nye produksjonsprosesser og bidra til ny verdiskaping og nye arbeidsplasser.

Behov for godt kunnskapsgrunnlag

En felles strategiplan skal fremme utviklingen for næringslivet i regionen som helhet, men samtidig være til gagn for lokalsamfunn og kommuner. Utfordringene er mange og kan bare løses gjennom god kontakt og tett samarbeide mellom næringslivet, forsknings- og utdanningsinstitusjoner og myndigheter.

Prosjektet har som mål å starte med en kartlegging av nåsituasjon og en analyse av utfordringer og muligheter. Østlandsforskning er engasjert i dette arbeidet. En slik analyse setter regionen bedre i stand til å ta valg for framtida basert på fakta og samtidig øke kunnskapen om vårt næringsliv, om verdikjeder og hvor lønnsomhet skapes.

Modernisering og effektivisering av offentlig sektor påvirker næringslivet og befolkningens tjenestetilbud direkte. Derfor ønsker energiselskapene å utfordre og invitere kommunene med på laget for å finne utviklingstrekk som er felles for alle og som med stor sannsynlighet vil være felles utfordringer og ikke minst gi felles muligheter.

Prosesen skal:

- Kartlegge våre viktigste utfordringer og muligheter for å gjøre oss i stand til å prioritere satsingsområder
- Bestemme hvordan vi ønsker utviklingen av dalen vår
- Finne strategier og prioriteringer vi tror vil føre oss i den ønskede retningen.

Målet er å bane veg for et næringsliv som har regional og lokal tilhørighet og samtidig er konkurransedyktig på det globale marked. I tillegg skal det arbeides for rammebetingelser som gjør det mulig å gjennomføre denne regionalt forankrede utviklingsstrategien.

En slik strategiplan er i tråd med den utvikling vi ser i Europa forøvrig. EU stiller krav om at denne typen strategier skal ligge til grunn for utviklingsarbeid finansiert over EU sine ordninger. Regionene og kommunene får en stadig viktigere rolle som aktør i regionale utviklingsprosesser. Vi snakker her om regioner hvor næringsliv, kommuner, ildsjeler og frivillige organisasjoner evner å samarbeide i langt større grad og på en helt annen måte enn hva vi har sett fram til nå. Det er dette som er målet med energiselskapenes initiativ.

Konklusjon

Energiselskapene har så langt i fellesskap lagt snaut 300.000,- kr. i potten for å rigge prosjektet. Skåppå er engasjert til å lede arbeidet. Fylkeskommunen har i første omgang bidratt i analysearbeidet som Østlandsforskning står for. De har signalisert at de gjerne bidrar til vegen videre, men det forutsetter kommunenes deltakelse.

1

Gudbrandsdalstinget er stillet seg positiv til arbeidet som er igangsatt

2

Gudbrandsdalstinget oppfordrer de tolv kommunene i Gudbrandsdalen til å bli med på et spleiselag på 25.000,- hver, samlet kr. 300.000.

2

Gudbrandsdalstinget oppfordrer Oppland Fylkeskommune til å stille med samme beløp som kommunene (300.000,-).